

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Oslo, 03.04.08

Høringsuttalelse – Utvidet timetall på barnetrinnet 2008

Kunnskapsdepartementet har sendt forslag om utvidet timetall i norsk/samisk, matematikk og engelsk i grunnskolen 1. til 4. årstrinn på høring.

Timetallsøkning i grunnskolen og utvikling av grunnleggende ferdigheter

I høringsbrevet vises det til at departementet – i forslaget til økt timetall – har lagt vekt på å styrke både faglig læring og tidlig utvikling av grunnleggende ferdigheter. Om grunnleggende ferdigheter har departementet tidligere uttalt: *Elevenes utvikling av grunnleggende ferdigheter skal prioriteres i alle fag og skal integreres i kompetansemålene – på det enkelte fags premisser og på relevante nivåer* (Rundskriv F 13/04).

Kunst og design i skolen erfarer imidlertid stadig at departementets intensjon misforstås eller følges dårlig opp, både av lærere, skoleledere og skolebyråkrater, og i den allmenne skoledebatten. Misforståelsen får ulike konsekvenser, hvorav den mest alvorlige er den feilaktige oppfatningen som skapes om at noen fag er viktige fordi de utvikler de grunnleggende ferdighetene, mens andre fag ikke gjør det og dermed blir uviktige i opplæringa. Dette gjelder eksempelvis de praktisk- estetiske fagene.

Misforståelsene kan skyldes en svært bokstavelig og snever tolkning av hva de grunnleggende ferdighetene faktisk består i, der *å kunne lese* = lese tekst, der *å kunne regne* = regne med tall osv. Det interessante er imidlertid hvordan de grunnleggende ferdighetene kommer til uttrykk på forskjellige måter gjennom skolens ulike fag, og slik representerer en svært viktig inngang til *tilpasset opplæring* i skolen. I de praktisk- estetiske fagene er det naturlig at ferdighetene både forstås og trenes på andre måter enn i mange andre skolefag - hovedsakelig gjennom en kroppslig og praktisk tilnærming til tenkning, forståelse og begrepslæring. Beskrivelsen av den grunnleggende ferdigheten *å kunne regne* viser dette tydelig:

I kunst og håndverk arbeides det med proporsjoner, dimensjoner, målestokk og geometriske grunnformer, mens norskfaget vektlegger form, system og komposisjon. I musikk innebærer denne ferdigheten å være kjent med musikalske mønstre, variasjoner og former og å kunne beregne tid og rom i musikalske og kroppslige uttrykk. Går vi til KRL-faget, skal elevene beherske ulike tidsregninger og måter å framstille årsrytmen på, finne fram i religiøse skrifter, gjenkjenne og bruke geometriske mønstre i estetiske uttrykk. I samfunnsfag og realfagene lærer elevene å behandle og sammenligne tallmateriale, bruke, tolke og lage tabeller og grafiske framstillinger. Læreplanen skisserer et *utvidet regnebegrep* – en bredere regnekompetanse enn den som matematikkfaget kan utvikle alene, og som omfatter mer enn bare å kunne regne med tall.

Tilsvarende også med de andre grunnleggende ferdighetene: *Å kunne uttrykke seg skriftlig* i kunst og håndverk betyr å uttrykke seg visuelt ved hjelp av tegn og symboler. I kroppsøving

innebærer å kunne lese bl.a. å tolke kart og forstå symbol. Å kunne uttrykke seg muntlig i musikk er først og fremst å kunne synge, mens å kunne lese innebærer å tolke og forstå ulike musikalske uttrykk, symboler, tegn og former for notasjon.

Ikke bare fører det til et snevrere kunnskapssyn og kompetansebegrep i skolen når de grunnleggende ferdighetene knyttes nokså ensidig til noen sentrale skolefag - det medfører også ensidig timetallsmessig styrking av disse fagene, marginalisering av øvrige fag i skolen, og svekking av vilkårene for tilpasset opplæring.

Departementets og Kunnskapsløftets intensjon om at alle fag skal bidra til å utvikle de grunnleggende ferdighetene, burde således resultere i at alle fag kunne få del i timetallsøkningen - ikke i ensidig styrking av matematikk og språkfag. En like selvfølgelig løsning kunne være at de praktisk- estetiske fagene fikk sin del av timetallsøkningen – nettopp fordi disse fagene yter viktige bidrag til tilpasset opplæring og utvikling av de grunnleggende ferdighetene. Samtidig ville balansen mellom teori og praksis, mellom kunnskap og ferdigheter og mellom opplevelse, tanke og handling i skolen styrkes. Vi er ikke i tvil om at det skaper bedre kvalitet i opplæringa. Vi er heller ikke i tvil om at det gir en bedre skole for barn og ungdom.

MVH

Kunst og design i skolen
v/ Kristin Aasgaard, daglig leder